

2. Raziskave v podporo varstva okolja

2.1 Raziskovalna dejavnost	15
Zaključek	16

2. Raziskave v podporo varstva okolja

2.1 Raziskovalna dejavnost

Leta 1994 je Ministrstvo za znanost in tehnologijo uvedlo nov pristop na področju raziskovalne dejavnosti s ciljnoraziskovalnimi programi (CRP) kot nove programske strukture v okviru državnega raziskovalnega programa. Tako od decembra l. 1994 Ministrstvo za znanost in tehnologijo izvaja v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor *Ciljni raziskovalni program varstva okolja*. Sprejeti protokol o sodelovanju pri izvedbi tega ciljnega raziskovalnega programa velja za obdobje 7 let.

Cilj raziskovalnega programa je uresničevanje državnih ciljev na področju varstva okolja in je namenjen oblikovanju in izvajanju raziskovalnih in razvojnih projektov za podporo uresničevanja teh ciljev. Posamezni letni razpisi raziskav v okviru ciljnega raziskovalnega programa varstva okolja načrtno in kakovostno obravnavajo in razrešujejo okoljske teme s poudarkom na približevanju standardom in normativom v EU ter temeljnim in operativnim ciljem varstva okolja, ki so opredeljeni v Zakonu o varstvu okolja. Obenem ciljno zaokrožajo, organizacijsko povezujejo in strokovno usklajujejo večje število raziskovalnih in razvojnih projektov oz. organiziranih raziskovalnih, kadrovskih in infrastrukturnih prizadevanj.

Aktivno vlogo v tem raziskovalnem programu ima Ministrstvo za okolje in prostor ob sodelovanju še drugih resorjev - za energetiko, kmetijstvo in gozdarstvo, turizem itd.

Ciljni raziskovalni program varstva okolja določa dispozicija programa, ki jo je avgusta 1994 potrdila Vlada R Slovenije in obsega naslednja področja raziskav:

- Atmosferski procesi in kakovost zraka
- Kakovost sladkovodnih in morskih voda
- Kakovost tal in podtalnice
- Ravnanje z odpadki
- Okolje in zdravje človeka
- Družbeni vidiki okolja
- Kulturna in naravna krajina

Na prvem razpisu raziskav v okviru tega programa je Ministrstvo za okolje in prostor dalo prednost nalogam, ki posegajo na specialna področja spremljanja okolja - z upoštevanjem uveljavljenih metod v EU opredeliti metode reprezentativnih vzorčevanj, ki dajejo na podlagi števila in načina vzorčenj še zanesljive podatke. V letu 1996 pa je bila javno razpisana naloga, katere cilj je razvoj ustreznih modelov za obvladovanje ogroženosti podtalnice zaradi točkovnih in razpršenih virov onesnaženja.

Do konca leta 1995 so bili v okviru teh vsebin financirani in zaključeni projekti od 1. - 7. točke, do konca leta 1996 pa projekti od 8. do 9. točke v tabeli 2-1.

V realizacijo teh projektov je bilo do konca leta 1996 vloženih skupaj 71.020.440 SIT, od katerih je financiralo Ministrstvo za znanost in tehnologijo 32.306.576 SIT ter Ministrstvo za okolje in prostor pa 38.713.864 SIT.

Konec leta 1996 je bil sprejet v financiranje še projekt (pod točko 10. v tabeli 2-1), ki bo zaključen konec leta 1998. Za dokončanje tega projekta bo moralo Ministrstvo za znanost in tehnologijo zagotoviti v letih 1997 in 1998 skupaj še 8.363.000 SIT.

Tabela 2-1: Raziskovalni projekti

Raziskovalni projekt	Trajanje projekta v mesecih	Vrednost projekta	Realizirana sredstva projekta do konca 1995		Realizirana sredstva projekta do konca 1996	
			MZT	MOP	MZT	MOP
1. Optimizacija postopkov za meritve emisij iz kurišč, preverjanje njihove uporabe v praksi in priprava strokovnih podlag za njihovo standardizacijo	12	3.000.000	1.800.000	1.200.000	-	-
2. Harmonizacija merilnih metod za spremljanje onesnaženosti zraka v Sloveniji in njeno mednarodno poenotenje	12	3.000.000	1.800.000	1.200.000	-	-
3. Ugotavljanje obremenjenosti tal z naravnimi in umetnimi radionuklidi	12	6.000.000	3.600.000	2.400.000	-	-
4. Model zagotavljanja objektivne in primerljive informacije o stanju onesnaženosti tal, podtalnice in rastlin na izbranih substancah (PAO, nitrati, nitrozamini, Pb in Cd)	12	6.000.000	3.600.000	2.400.000	-	-
5. Razvoj ekotoksikoloških metod za oceno škodljivih vplivov nevarnih snovi na vodne organizme in uvrščanje nevarnih snovi v razrede glede na zahteve Evropske unije	12	6.000.000	3.600.000	2.400.000	-	-
6. Harmonizacija merilnih metod ter oblikovanje kriterijev in metodologije za ocenjevanje in spremljanje kakovosti podtalnice	12	3.000.000	1.800.000	1.200.000	-	-
7. Uskladitev merilnih metod specifičnih polutantov površinskih voda ter oblikovanje mednarodno primerljivih kriterijev in metodologij za ocenjevanje in spremljanje trendov kakovosti	12	4.500.000	2.700.000	1.800.000	-	-
8. Posnetek stanja obremenitev okolja z elektromagnetnimi sevanji in ocena biološke verjetnosti škodljivosti elektromagnetnih sevanj	24	3.000.000	1.000.000	500.000	500.000	1.000.000
9. Identifikacija in razčlenitev bistvenih okoljskih problemov in ciljev v Sloveniji z opredelitvijo osnovnih ukrepov za izboljšanje stanja	24	21.721.440	4.000.000	10.000.000	4.688.576	3.032.864
10. Razvoj sistema za obvladovanje ogroženosti podtalnice zaradi točkovnih in razpršenih industrijskih in urbanih ter kmetijskih izvorov onesnaženja	24	23.162.000	-	-	3.218.000	11.581.000

Zaključek

Za raziskave na področju varstva okolja je bilo v okviru ciljnega raziskovalnega programa v letu 1995 in 1996 namenjeno skupaj 71.020.440 SIT, od česar je nekaj več kot polovico (55 %) financiralo Ministrstvo za okolje in prostor.